

Kaupungin toiminnan taloudelliset reunaehdot hyvinvointialueuudistuksen jälkeen

KAUPUNGINVALTUUSTON STRATEGIATYÖPAJA
2.11.2021

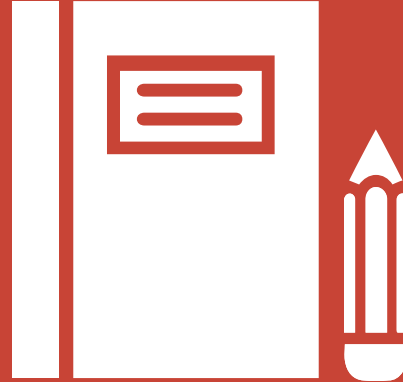
Kaupungin talouden strategiset uhat & mahdollisuudet

Kasvu / Verotulot

Uudet asukkaat ja yritykset,
kunnallisvero, yhteisövero,
kiinteistövero

Käyttötalous / Menot

Sivistys, kaupunkikehitys, muut
palvelut, TE-palvelut?

Investoinnit / Lainakanta

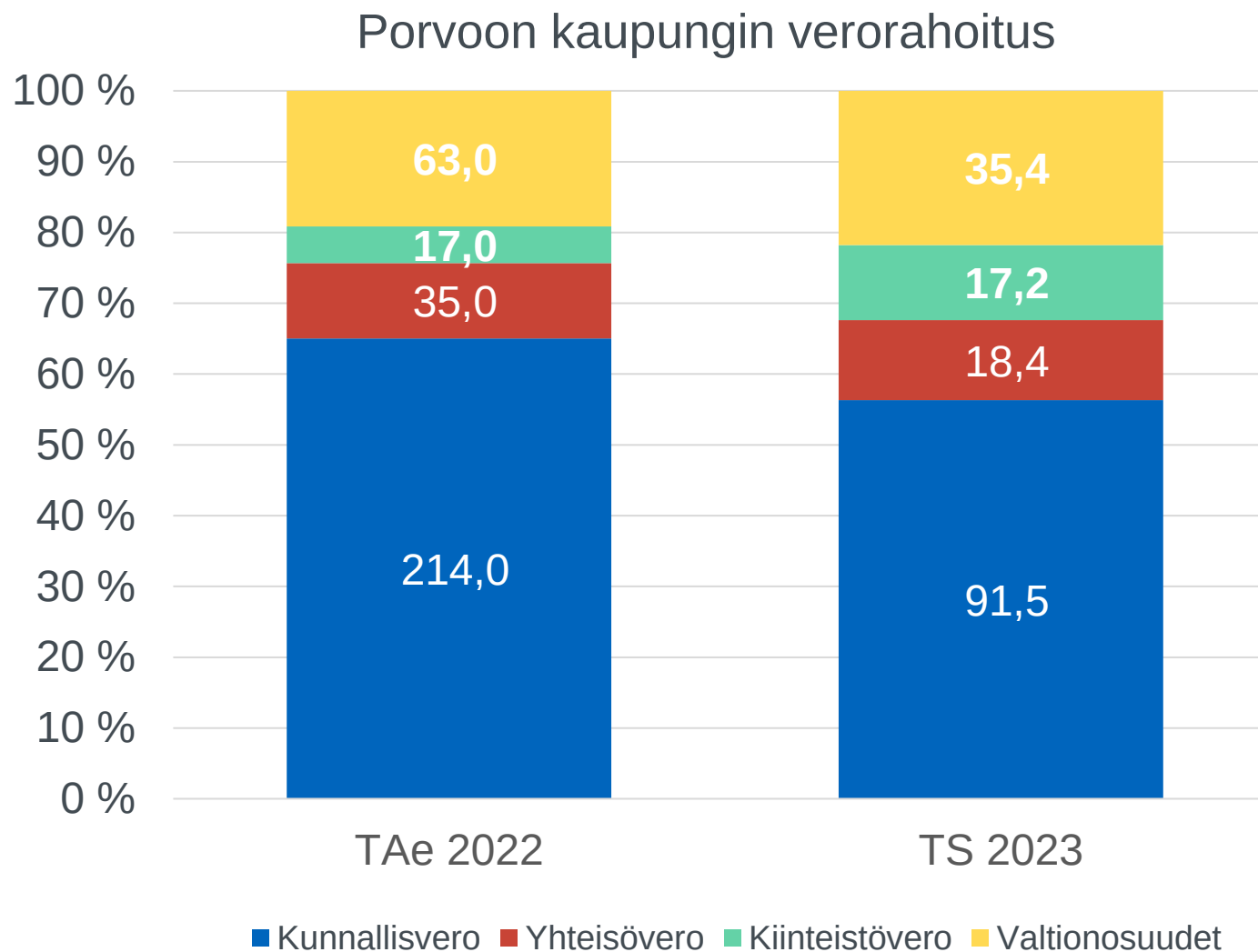

Ennakointi, priorisointi, ajallinen
jaksotus, investointikatto, velkamäärä

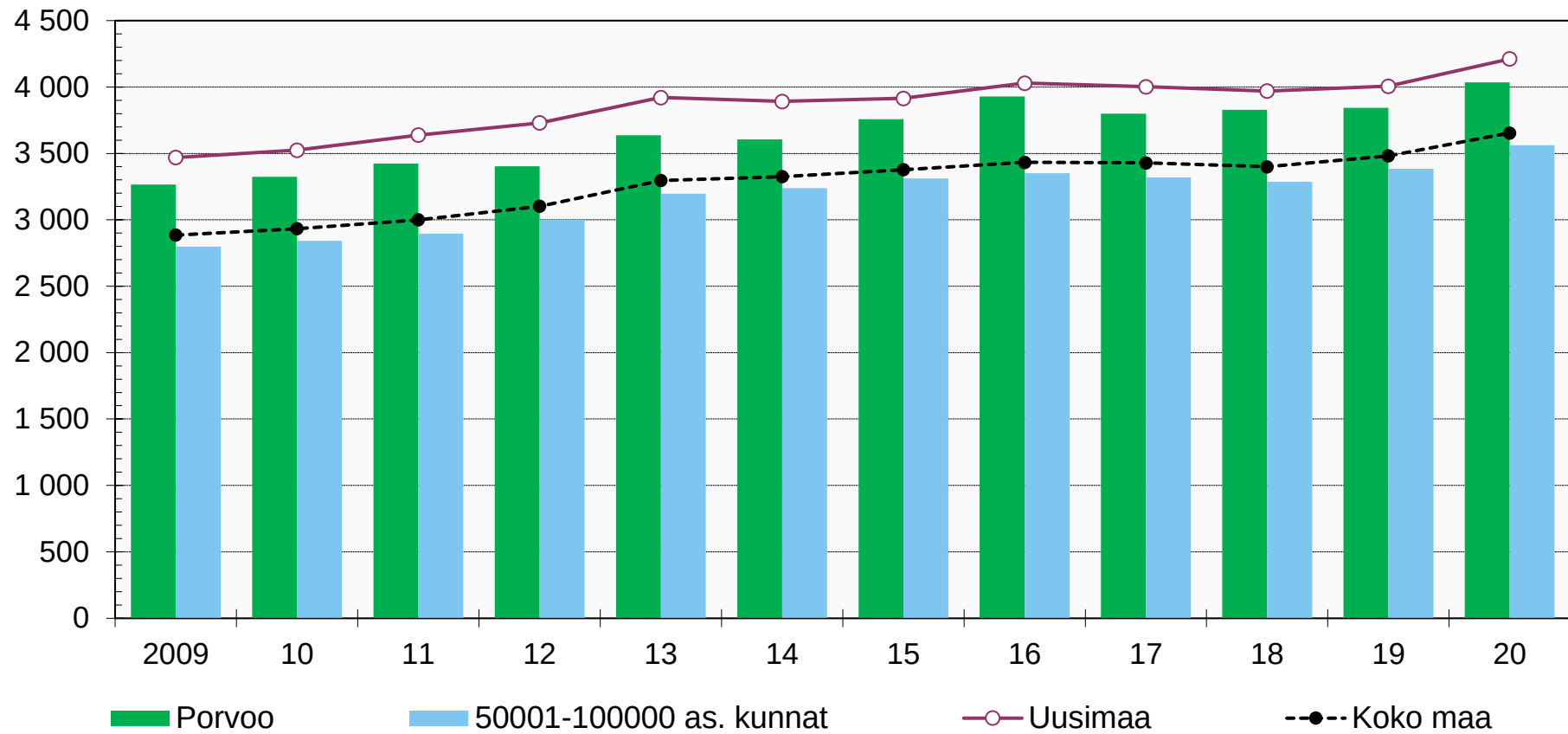

Kasvu / Verotulot

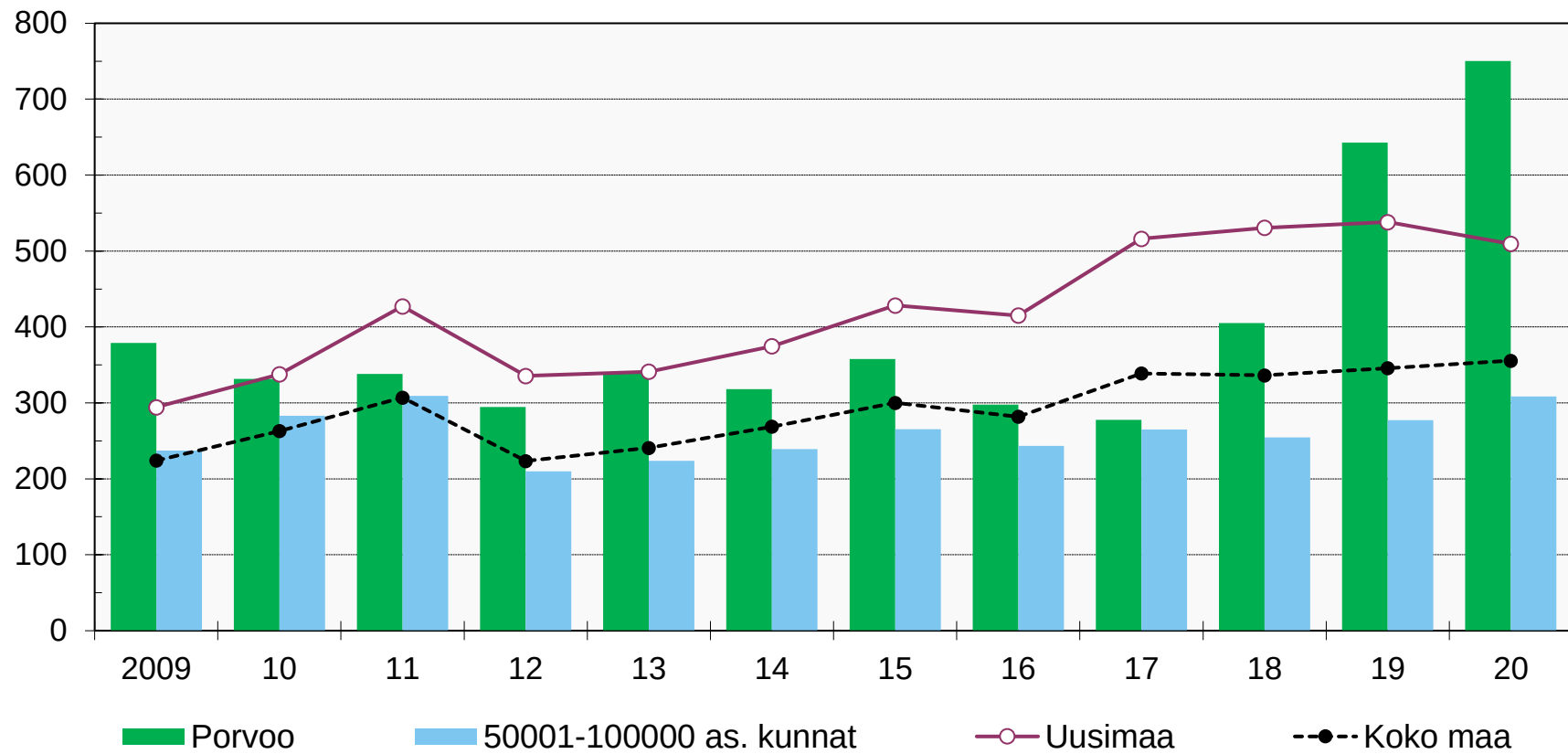
Omien verotulojen merkitys suuri myös v. 2023 jälkeen

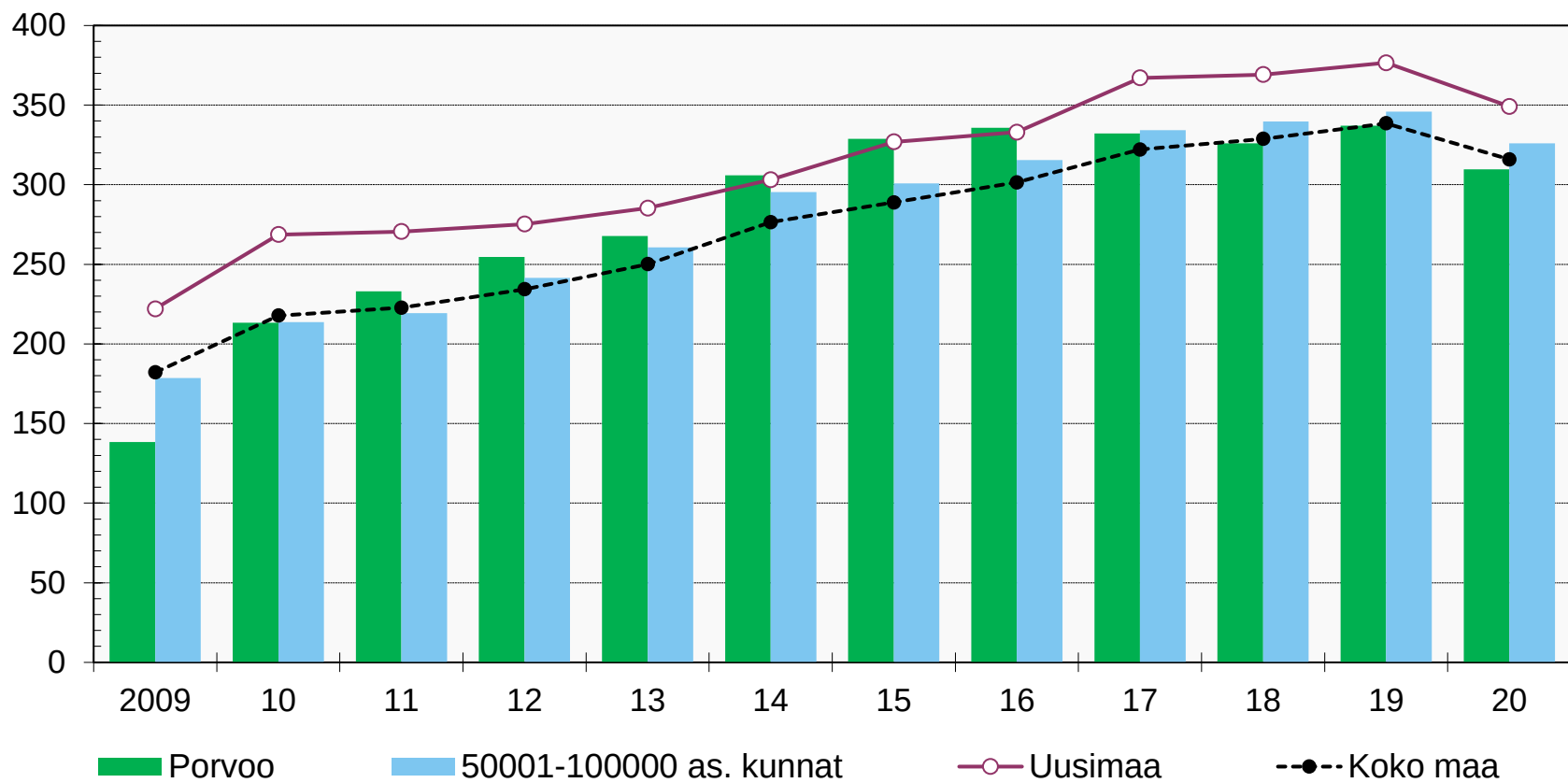
Kunnallisvero, €/as.

Yhteisövero, €/as.

Kiinteistövero ym., €/as.

Käyttötalous / Menot

Kuntien palvelutuotannon netto-kustannukset 2020:

C21 kaupunkien vertailu

Kunta / kaupunki	Väestö 31.12.2020	Siitä:		Nettokäyttö- kustannukset yht. €/as	Siitä:						Muut						
		0-6 v. %	65 v.- %		Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä €/as	Opetus ja kulttuuritoiminta yhteensä €/as	Yhdyskuntapalvelut yht. €/as 9)	Siitä:		Palo- ja pelastustoimi €/as	Muut tehtäväluokat €/as 10)						
								Liikenneväylät €/as									
1. Helsinki	656 920	6,8	17,4	5 637	25	3 397	54	2 206	229	558	286	39	5	63	9	-524	1
2. Espoo	292 796	8,2	15,0	5 812	41	2 867	5	2 515	283	616	291	209	266	73	38	-186	9
3. Tampere	241 009	6,1	19,2	5 775	39	3 544	68	2 084	200	299	95	213	272	76	62	-152	10
4. Vantaa	237 231	7,8	15,5	5 641	26	3 116	24	2 155	218	632	293	275	294	42	2	-262	5
5. Oulu	207 327	7,3	16,6	5 646	27	3 319	45	2 078	196	326	137	237	286	59	6	-78	24
6. Turku	194 391	5,9	20,9	6 047	69	3 655	81	1 955	150	431	241	197	252	73	41	7	44
7. Jyväskylä	143 420	6,5	18,6	5 402	8	3 159	30	1 844	101	427	236	195	249	94	157	-28	32
8. Lahti	119 984	6,0	24,9	5 992	62	3 486	65	1 972	161	436	248	210	267	90	139	99	69
9. Kuopio	120 210	6,4	21,7	6 134	92	3 895	119	2 052	189	381	196	199	254	56	4	-193	7
10. Pori	83 684	5,8	26,3	5 964	58	3 683	88	1 779	73	240	31	90	56	84	115	261	147
11. Kouvola	81 187	5,3	28,6	6 742	149	4 181	160	2 087	201	412	223	169	214	93	156	63	59
12. Joensuu	76 935	5,8	22,5	5 658	29	3 428	59	1 807	86	365	178	233	284	78	81	58	55
13. Lappeenranta	72 662	5,6	24,2	6 243	102	3 794	108	1 853	105	458	260	184	235	118	258	137	83
14. Vaasa	67 551	6,4	20,6	6 210	101	3 562	73	2 612	286	369	183	183	232	81	107	-333	2
15. Hämeenlinna	67 848	6,0	26,2	6 024	64	3 787	106	1 718	54	461	262	224	278	69	23	58	54
16. Seinäjoki	64 130	7,5	20,4	6 071	76	3 435	60	2 021	178	377	188	190	244	89	135	238	135
17. Rovaniemi	63 528	6,9	19,9	6 164	98	3 657	83	2 059	194	387	202	195	250	77	72	62	58
18. Mikkeli	52 583	5,8	27,2	6 721	146	4 127	151	1 991	167	453	259	244	291	95	167	149	88
19. Kotka	51 668	5,3	27,7	6 974	178	4 351	178	2 058	193	523	279	209	264	124	269	42	51
20. Salo	51 562	5,1	27,8	6 058	71	3 818	114	1 873	115	258	45	122	133	75	55	109	74
21. Porvoo	50 619	6,8	21,8	6 110	87	3 344	50	2 319	254	388	205	145	179	77	70	59	57

9) Tehtäväluokat: Yhdyskuntasuunnittelu, Rakennusvalvonta, Ympäristöhuolto, Liikenneväylät, Puistot ja yleiset alueet, Palo- ja pelastustoimi, Vesihuolto, Energiahuolto, Jätehuolto, Joukkoliikenne.

10) Tehtäväluokat: Yleishallinto, Lomituspalvelut, Elinkeinoelämän edistäminen, Tila- ja vuokrauspalvelut, Tukipalvelut, Satamatoiminta, Maa- ja metsätal., Muu toiminta.

Sosiaali- ja terveystoimi

Kunta / kaupunki		Väestö 31.12.2020			Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä €/as																				
		Siitä:		65 v. - %	Siitä:																				
		0-6 v. %	Lastensuojelu + muut lasten ja perh. palv. €/as 1)		Ikääntyneiden palvelut €/as 2)	Vammaisten palvelut €/as 3)	Kotihoito €/as 4)	Työllistä tukeva toiminta €/as 5)	Perusterveyden- huolto yhteensä €/as	Siitä: Suun terveydenhuolto €/as	Erikoissairaanhoido €/as	Muu sosiaali- ja terv. toiminta €/as 6)													
1.	Helsinki	656 920	6,8	17,4	3 397	54	300	215	441	57	330	86	241	108	151	281	454	6	107	189	1 219	57	262	254	
2.	Espoo	292 796	8,2	15,0	2 867	5	275	191	260	3	326	80	128	22	102	221	604	34	71	17	1 024	5	148	133	
3.	Tampere	241 009	6,1	19,2	3 544	68	331	247	460	63	321	75	192	68	146	275	501	13	80	48	1 411	164	182	190	
4.	Vantaa	237 231	7,8	15,5	3 116	24	382	277	318	10	326	81	59	5	117	250	614	39	85	84	1 081	12	219	226	
5.	Oulu	207 327	7,3	16,6	3 319	45	241	134	361	23	300	52	161	47	121	251	651	61	76	32	1 318	106	167	166	
6.	Turku	194 391	5,9	20,9	3 655	81	360	264	422	48	296	48	215	85	161	288	527	14	65	7	1 469	193	206	215	
7.	Jyväskylä	143 420	6,5	18,6	3 159	30	287	202	368	24	303	58	164	49	146	277	720	95	84	74	1 042	7	128	106	
8.	Lahti	119 984	6,0	24,9	3 486	65	326	242	340	15	299	51	247	114	169	289	612	37	80	49	1 323	109	170	172	
9.	Kuopio	120 210	6,4	21,7	3 895	119	260	168	422	49	304	64	277	160	104	227	669	73	82	63	1 679	250	180	187	
10.	Pori	83 684	5,8	26,3	3 683	88	260	169	631	150	508	225	201	75	5	20	494	10	74	24	1 443	181	141	119	
11.	Kouvola	81 187	5,3	28,6	4 181	160	303	223	620	147	514	228	271	148	124	253	718	94	86	85	1 473	194	158	150	
12.	Joensuu	76 935	5,8	22,5	3 428	59	253	158	371	25	306	65	175	56	157	285	621	44	68	9	1 317	104	228	237	
13.	Lappeenranta	72 662	5,6	24,2	3 794	108	292	206	498	84	327	82	262	134	101	219	642	56	98	144	1 505	211	169	170	
14.	Vaasa	67 551	6,4	20,6	3 562	73	217	108	389	32	343	97	253	123	67	129	640	55	104	169	1 485	203	166	164	
15.	Hämeenlinna	67 848	6,0	26,2	3 787	106	388	281	588	124	285	44	195	71	108	236	631	49	81	58	1 395	149	197	206	
16.	Seinäjoki	64 130	7,5	20,4	3 435	60	311	234	353	19	392	138	186	63	4	19	614	40	86	89	1 497	208	79	40	
17.	Rovaniemi	63 528	6,9	19,9	3 657	83	242	135	393	36	416	158	194	70	94	200	613	38	76	31	1 575	232	130	109	
18.	Mikkeli	52 583	5,8	27,2	4 127	151	305	227	562	110	428	169	277	159	89	182	545	17	84	76	1 702	257	219	225	
19.	Kotka	51 668	5,3	27,7	4 351	178	363	267	604	131	442	179	229	98	210	294	704	84	85	83	1 587	237	212	218	
20.	Salo	51 562	5,1	27,8	3 818	114	350	256	505	87	423	166	223	90	89	181	693	79	81	60	1 390	145	144	124	
21.	Porvoo	50 619	6,8	21,8	3 344	50	238	129	421	47	432	171	156	44	99	213	552	21	84	68	1 268	76	177	181	

1) Tehtäväluokat: Lastensuojelun laitosa- ja perhehoito, Lastensuojelun avohuoltopalvelut, Muut lasten ja perheiden avopalvelut.

2) Tehtäväluokat: Ikääntyneiden laitospalvelut, Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, Muut ikääntyneiden palvelut (mm. päivätoiminta, omaishoidontuet). Ei sisällä kotipalvelua.

3) Tehtäväluokat: Vammaisten laitospalvelut, Vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, Muut vammaisten palvelut (mm. vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, omaishoidontuet). Ei sisällä kotipalvelua.

4) Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltoasetukseen perustuvaa kotipalvelua sekä terveydenhuoltolakiin perustuvaa kotisairaanhoidoa.

5) Työllistymistä tukevaan toimintaan sisältyvät mm. vammaisten työllistymistä tukeva toiminta, kuntouttava työtoiminta, kunnan rahoitusosuus passiivisen työmarkkinatuen kustannuksista sekä työhönvalmennus.

6) Tehtäväluokat: Päihdehuollon erityispalvelut, Ympäristöterveydenhuolto, Muu sosiaali- ja terveystoiminta.

Sivistystoimi

Kunta / kaupunki		Väestö 31.12.2020			Sivistystoimi																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
		Siitä:		Opetus ja kulttuuritoiminta yhteensä €/as	Siitä:				Esiopetus €/as	Perusopetus €/as	Lukiokoulutus €/as	Muut opetustoiminta €/as 7)	Liikunta ja ulkoilu €/as	Nuorisotoiminta	Kulttuuritoiminta yhteensä €/as 8)	Siitä:																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
		0-6 v. %	65 v.- %		Varhaiskasvatus		€/as									€/0-6 v.		Kirjastotoiminta €/as																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					</

7) Tehtäväluokat: Ammatillinen koulutus, Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, Taiteen perusopetus, Muu opetustoiminta.

8) Tehtäväluokat: Kirjastotoiminta, Museo- ja näyttelytoiminta, Teatteri-, tanssi- ja sirkustointiminta, Musiikkitoiminta, Muu kulttuuritoiminta.

Selite: Kuntien palvelutuotannon nettokustannukset 2020

- Tilaston lähde: Tilastokeskus 10.9.2021, yhteenvedon pohjana Kuntaliiton tilastokooste 14.9.2021
- Nettokustannukset =(Toimintakulut (ml. sisäiset erät) + Poistot ja arvonalentumiset + Vyörytyskulut) - (Toimintatuotot (ml. sisäiset erät) + Vyörytystuotot + Valmistus omaan käyttöön sekä valmistevaraston muutos)

Kuntataloustilaston tehtäväluokkakohmainen* tilinpäätösraportointi taustalla, osa yhdistettyinä palveluryhmiin:

- 1) Tehtäväluokat: Lastensuojelun laitos- ja perhehoito, Lastensuojelun avohuoltopalvelut, Muut lasten ja perheiden avopalvelut.
- 2) Tehtäväluokat: Ikääntyneiden laitospalvelut, Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, Muut ikääntyneiden palvelut (mm. päivätoiminta, omaishoidontuet). Ei sisällä kotipalvelua.
- 3) Tehtäväluokat: Vammaisten laitospalvelut, Vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, Muut vammaisten palvelut (mm. vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, omaishoidontuet). Ei sisällä kotipalvelua.
- 4) Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltoasetukseen perustuvaa kotipalvelua sekä terveydenhuoltolakiin perustuvaa kotisairaanhoidoa.
- 5) Työllistymistä tukevaan toimintaan sisältyvät mm. vammaisten työllistymistä tukeva toiminta, kuntouttava työtoiminta, kunnan rahoitusosuus passiivisen työmarkkinatuen kustannuksista sekä työhönvalmennus.
- 6) Tehtäväluokat: Päihdehuollon erityispalvelut, Ympäristöterveydenhuolto, Muu sosiaali- ja terveystoiminta.
- 7) Tehtäväluokat: Ammatillinen koulutus, Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, Taiteen perusopetus, Muu opetustoiminta.
- 8) Tehtäväluokat: Kirjastotoiminta, Museo- ja näyttelytoiminta, Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta, Musiikkitoiminta, Muu kulttuuritoiminta.
- 9) Tehtäväluokat: Yhdyskuntasuunnittelu, Rakennusvalvonta, Ympäristönhuolto, Liikenneväylät, Puistot ja yleiset alueet, Palo- ja pelastustoimi, Vesihuolto, Energiahuolto, Jätehuolto, Joukkoliikenne.
- 10) Tehtäväluokat: Yleishallinto, Lomituspalvelut, Elinkeinoelämän edistäminen, Tila- ja vuokrauspalvelut, Tukipalvelut, Satamatoiminta, Maa- ja metsätilat, Muu toiminta.

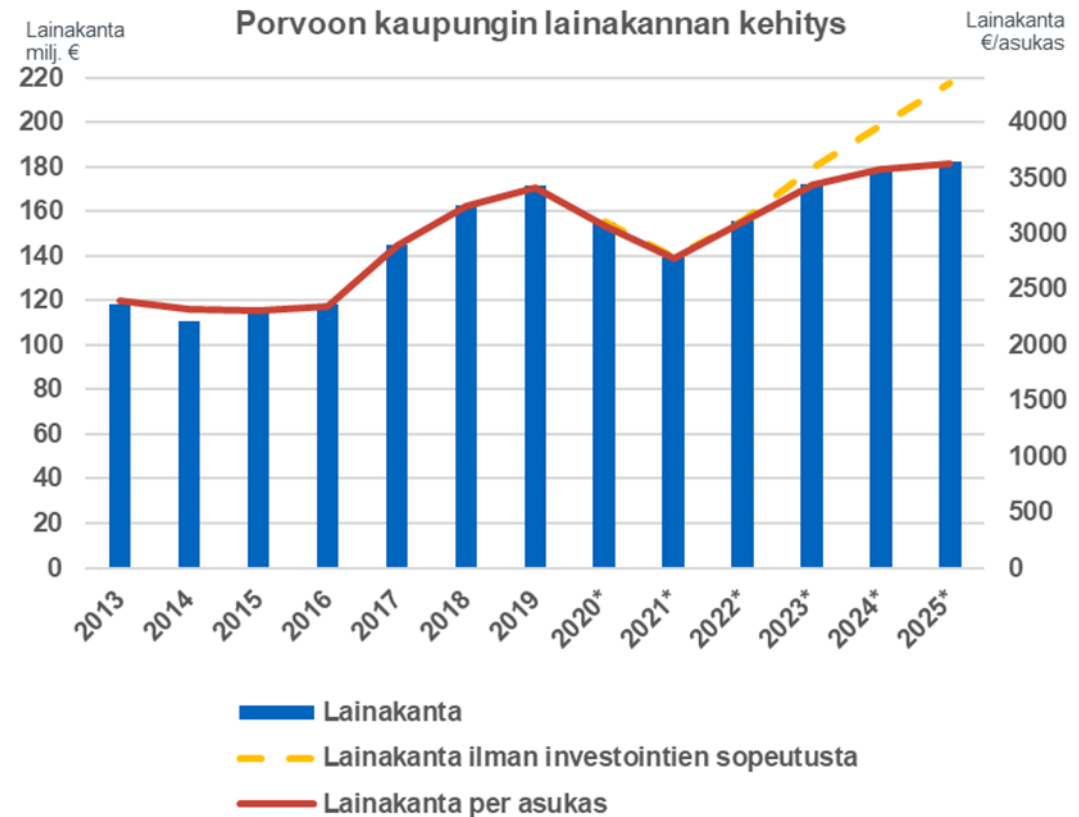
*2021 alkaen raportoidaan valtiokonttorille kuntatietoraportoinnin palveluluokkien mukaisesti

Investoinnit / Lainakanta

Lainatarve kasvaa, 100 miljoonan euron investointikatosta huolimatta

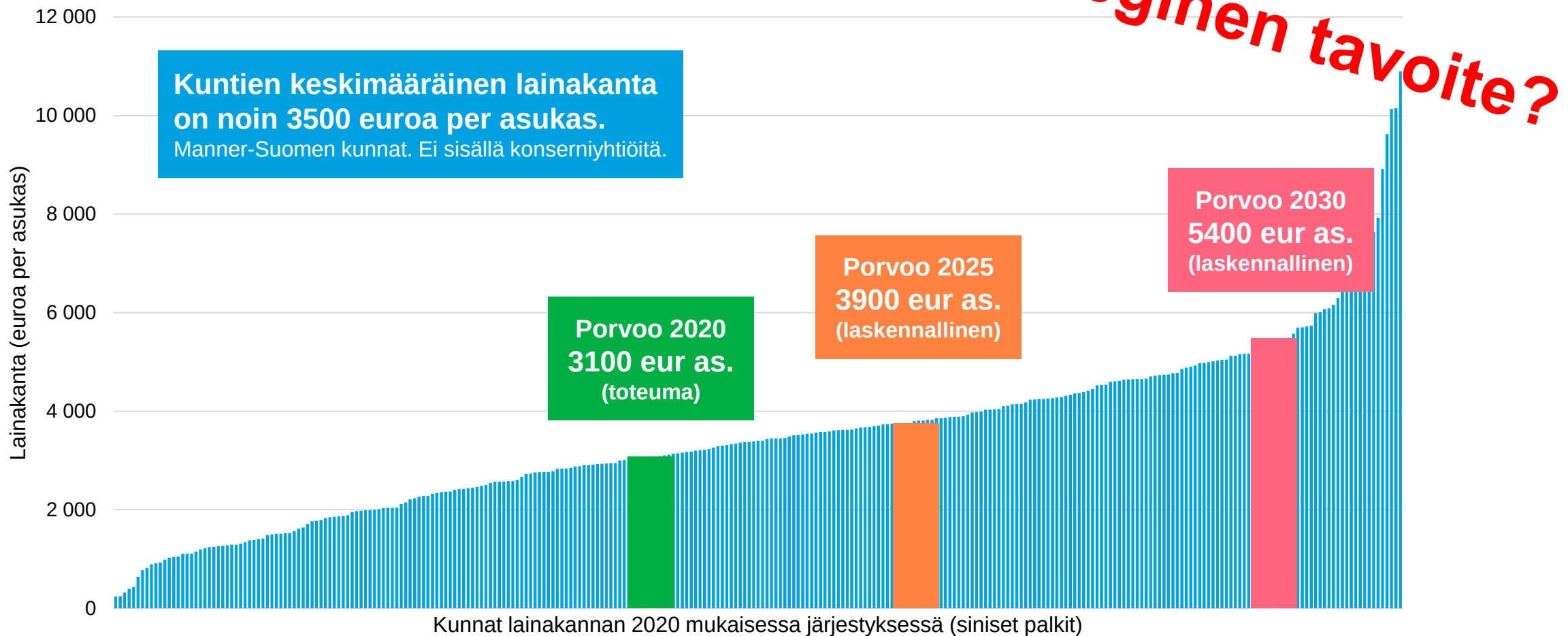
- Kaupungin lainakanta kasvoi vuoteen 2019 saakka voimakkaasti, jolloin lainakanta nousi noin 172 miljoonan euroon. Vuosina 2020 ja 2021 lainakantaa kyetään kaupunkistrategian mukaisesti alentamaan, kun tulos on mm. valtion koronatukien takia selvästi positiivinen.
- Vuonna 2022 vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen, vaan velkaantuminen kääntyy uudelleen kasvuun. Lainakanta on ensi vuonna kasvamassa noin 13 miljoonalla eurolla noin 152 miljoonaan euroon.
- Lainakanta on seuraavina vuosina kasvamassa edelleen. Vuode 2025 lopussa lainakanta olisi noin 177 miljoonaa euroa.
- Investointisuunnitelman mukaan vuosien 2022-2025 investointitaso on yhteensä noin 95,5 miljoonaa euroa.
- Kaupungin tulorahoituksen puolittuminen vuoden 2023 jälkeen heikentää kaupungin investointikykyä. Kaupungin pitkällä aikavälillä kestävä investointitaso alenee noin 25-30 miljoonasta eurosta noin 20 miljoonaan euroon per vuosi.

Kaupungin velkaantuminen kääntyy jälleen kasvuun, koska investoinnit ovat suuremmat, kuin mihin kaupungilla keskimäärin on varaa vuosittain.

Velkaantuminen verrattuna muihin kuntiin

Kuntien lainakanta 2020 (euroa per asukas)

Huom. Kuva havainnollistaa lainamäärän kokoluokkaa. Kuva ei huomioi muiden kuntien lainamäärän kehitystä 2021-2030.

Kaupunkistrategiassa tavoitteena talouden tasapainottaminen ja velan kasvun pysäyttäminen

Talousmittari	2016	2017	2018	2019	2020
Vuosikate/poistot, % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	117,52	120,75	111,5	95,3	198,8
Investointien tulorahoitus, % (vuosikate/nettoinvestoinnit) Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	80,83	53,42	54,70	56,5	258,4
Omavaraisuusaste, % (omapääoma/ koko pääoma) Hyvä > 70 % Tyydyttävä 50 % - 70 % Heikko < 50 %	44,8	41,5	39,6	38,1	43,4
Kaupungin lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 3052 € Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < kriisikuntakriteeri, 4578 €	2351	2888	3243	3407	3066
Konsernin lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 6299 € Tyydyttävä 6299 € - 9471 € Heikko < kriisikuntakriteeri, 9471 € (Suluissa vuokra- ja leasingvastuut)	5873 (2361)	6633 (2290)	7202 (2655)	7376 (2254)	6876 (2798)
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 edelliseltä vuodelta, milj. € Hyvä > 10 milj. € Tyydyttävä 0 - 10 milj. € Heikko < 0	10,0	-10,7	-52,4	-64,3	-33,4
Kunnallisverotuksen tuloveroprosentti Hyvä < Uudenmaan kuntien keskiarvo 18,66 Tyydyttävä 18,66 - 19,97 Heikko > koko maan keskiarvo 19,97	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75

Vihreä = Hyvä
Keltainen = Tyydyttävä
Punainen = Heikko

Mittarit kuvaavat hyvin kaupunkistrategian vastuulliseen talouden tavoitteita.

Tavoitteena on saada talous tasapainoon siten, että velan kasvu pysähtyy ja uudet investoinnit rahoitetaan pääsääntöisesti tulorahoituksella. Kaupungin vuosikatteen tulee säilyä hyvällä tasolla ja verotuksen kilpailukykyisenä.

Tavoitetaso saavutetaan, kun mittarit ovat vihreällä eli hyvällä tasolla.

Kiitos!
Porvoon kaupunki